

“Για να γνωρίσει κανείς τον κόσμο των φαινομένων που συνεχώς αλλάζει και επομένως τώρα *είναι* και μετά από λίγο *δεν θα είναι πια*, είναι απαραίτητο να γνωρίζει την *πραγματικότητα*, το *ον* καθ’ αυτό που δεν μπορεί να αλλάζει, γιατί αν άλλαζε θα ήταν φαινόμενο και όχι τελική αναλλοίωτη πραγματικότητα.”

(Αναπολιτάνος, 1985, σελ. 29)

1.4. Πορεία Γνώσης - Βαθμίδες αφαιρετικής διαδικασίας

Στην φιλοσοφία του Πλάτωνα⁸ γίνεται φανερό ότι η μνήμη προϋπάρχει του σώματος και μπορεί, επομένως, να διατηρεί την αίσθηση του παρελθόντος, του παρόντος και του μέλλοντος και έτσι να συνδέει, όπως θα δούμε και παρακάτω, την ανάμνηση με την διαδικασία της μάθησης. Οι αισθήσεις πάλι αποτελούν προϋπόθεση για την διαδικασία της ανάκλησης της απολεσθείσης γνώσης και συνιστούν την αναγκαία βάση για την εμπειρική γνώση και την επιστήμη. Μέσω ομοιοτήτων και ταυτίσεων εξασφαλίζεται ο μηχανισμός αναγνώρισης και ταυτότητας του όντος, και συνεπώς του είδους, η διαίρεση και ειδοποιός διαφορά. Δηλαδή η έννοια της ταυτότητας και της διαφοράς.

Ο Taylor θεωρεί, ότι για την κατανόηση αυτών των σχέσεων, βοηθάει το σχήμα με το οποίο ο Πλάτων δίνει την πορεία της γνώσης, από τα *ορώμενα* στα *νοούμενα* και αποτελεί την πρώτη περιγραφή της διαδικασίας της αφαίρεσης που στοχεύει να συγκροτήσει μια επιστημολογία. Συγκεκριμένα ο ίδιος καταγράφει την εξής κλίμακα:

Ορώμενα – Δόξα: α) Εικασία, α) Εικόνες, β) Πίστις, β) Ορατά.

Νοούμενα – Νόησις: γ) Διάνοια, γ) Γενικές έννοιες που δεν έχουν απαλλαγεί από τα ορατά, δ) Νόησις ως επιστήμη, δ) Ιδέα του αγαθού.

Στην **πρώτη** βαθμίδα, **της γνώσης** είναι η *εικασία* που αντιστοιχεί στις *εικόνες*, δηλαδή στα απλά δεδομένα των αισθήσεων, η γνώση των οποίων είναι στο στάδιο της δόξας, ανάμεσα στην **άγνοια – μη ον** και στη **νόηση – ον**.

Στην **δεύτερη** βαθμίδα, **της πίστης**, αντιστοιχεί η γνώση των ίδιων των αισθητών και *όχι των εικόνων τους*, στην γνώση των γύρω μας ζώων και όσων παράγει η φύση και κατασκευάζει ο άνθρωπος.

Στην **τρίτη** βαθμίδα, **της διάνοιας**, η γνώση περνάει στο νοητό κόσμο, αλλά δεν έχει απαλλαγεί ακόμα από τον ορατό. Η σχέση της με την τέταρτη βαθμίδα που είναι η *νόησις*, είναι όμοια με εκείνη της εικασίας σε σχέση με την πίστη.

⁸Σπύρου, Π. (2006). Επιστημολογίες για την Διδακτική των Μαθηματικών. Αθήνα